

Bilag 2

De økonomiske vilkår for Københavns Kommune 2025

Indholdsfortegnelse

1. Overordnede rammer for kommunens økonomi	4
1.1 Makroøkonomisk situation.....	4
1.2 Københavns kommunes budgetmodel	4
1.3 Kommunens budgetrammer i 2025	5
1.4 Økonomiske vilkår for kommunerne i 2025.....	5
1.5 Overholdelse af Økonomiaftale	6
1.6 Sanktionslovgivning.....	6
2. Økonomiske målsætninger og overordnet økonomistyring	7
2.1 Rammestyring på udvalgenes budget til serviceudgifter	7
2.2 Råderum	7
2.3 Mål for reel kasse.....	8
2.4 Effektiviserings- og investeringsstrategien.....	8
2.5 Demografibetingede merudgifter	8
2.6 Servicebufferpulje.....	9
2.7 Pulje til at imødegå yderligere nedslidning af veje og broer mv.....	9
2.8 Pulje til strategiske grundkøb.....	9
2.9 Gældsafdrag	10
2.10 Mere metro og infrastruktur	10
2.11 Pulje til idræts- og kulturfaciliteter	10
2.12 Almen boligpuljen	11
2.13 Bevillingsudløb/aktiviteter der bortfalder	11
2.14 Sager henvist til kommende politiske forhandlinger	12
3. Rammer for budgetproces	13
3.1 Bevillingsregler	13
3.2 Pris- og lønfremskrivning	14
3.3 Indkaldelsescirkulæret.....	15
3.4 Indstilling om demografiregulering (demografiindstillingen)	15
3.5 Udvalgenes budgetbidrag og juniindstillingen.....	15
3.6 Korrektioner som indgår i udvalgenes budgetbidrag	16
3.7 Budgetforslaget (augustindstillingen)	17
3.8 Vedtaget budget.....	18
3.9 Den fælleskommunale budgetkoordinering	18
3.10 Tidsplan for behandling af budget 2025	19
4. Need to kategorier og afsættelse af nye driftsbevillinger mv.....	20
4.1 Kategorier	20
4.2 Afsættelse af nye driftsbevillinger i politiske aftaler.....	21
4.3 Budgetnotatskabelon.....	22

4.4 Fælles budgetnotathjemmeside for deling af forvaltningernes budgetnotater til budget 2025	23
---	----

1. Overordnede rammer for kommunens økonomi

I dette afsnit præsenteres de overordnede rammer og forudsætninger for kommunens økonomi.

1.1 Makroøkonomisk situation

Ifølge Økonomiministeriets seneste konjunkturvurdering, Økonomiske Redegørelse december 2023, er økonomien på vej ind i en periode med mere afdæmpet vækst. Det skyldes, at prisstigninger og højere renter er slået igennem på forbrug og boliginvesteringer. Produktionen er imidlertid blevet holdt oppe af en stærk medicinalindustri, der har ført til en stor eksportfremgang. Trods en mindre tilbagegang de seneste kvartaler ventes BNP i 2023 samlet at vokse med 1,2 pct. ift. 2022. Fremgangen i BNP ventes at fortsætte med henholdsvis 1,4 pct. i 2024 og 1,0 pct. i 2025.

Beskæftigelsen er fortsat med at stige gennem 2023, og ledigheden er kun steget lidt, selvom den indenlandske efterspørgsel har været vigende. Opbremningen i store dele af økonomien betyder imidlertid, at mange virksomheder i den kommende tid formentlig har et behov for at tilpasse kapaciteten og antallet af ansatte. Beskæftigelsen ventes at falde med 30.000 personer fra 2023 til 2025, men forventes stadigvæk at være over det strukturelle niveau i 2025. Ledigheden forventes at stige med 16.000 i samme periode.

Inflationen er faldet hurtigere end forventet, men det er stadig forventningen, at inflationen vil tiltage i første halvår 2024 fra det nuværende lave niveau, inden den igen kommer ned omkring 2 pct. i 2025. Dette inflationsniveau er foreneligt med fastkurspolitikken, da det svarer til inflationsmålsætningen i euroområdet på mellemlangt sigt.

Alt taget i betragtning har dansk økonomi gode forudsætninger for en blød landing uden et brat fald i beskæftigelsen. Forventningen om en blød landing understøttes af fraværet af tydelige ubalancer i dansk økonomi i form af fx svækket konkurrenceevne eller overdreven låntagning.

Der er fortsat overvejende risici i nedadgående retning. Usikkerheden om inflationen og renterne samt krigen i Ukraine, situationen i Mellemøsten og geopolitiske spændinger mellem USA og Kina indebærer, at der fortsat er en forhøjet grad af usikkerhed. Usikkerheden vurderes dog at være aftaget lidt siden midten af 2022.

1.2 Københavns kommunes budgetmodel

Københavns Kommunes budget for 2025 udarbejdes inden for fire styringsområder og vedtages af Borgerrepræsentationen den 3. oktober 2024. De fire styringsområder er:

- Service
- Anlæg
- Overførsler mv.
- Finansposter

Service

Kommunernes Landsorganisation (KL) fastsætter sammen med regeringen en definition af kommunernes serviceudgifter ifm. de årlige forhandlinger om kommunernes økonomi. Service omfatter bl.a. administration, dagpasning, folkeskole, specialundervisning, hjemmehjælp, ældrepleje, kultur- og idrætstilbud, miljøopgaver og vejvæsen mv.

Anlæg

Kommunernes anlægsbudget omfatter indtægter og udgifter til nybyggeri og større renoveringsopgaver på f.eks. kommunens bygninger og ejendomme, gårdanlæg og veje samt anlægs-handlingsplaner mv.

Overførsler mv.

Overførselsområdet omfatter bl.a. udgifter til forsørgelsesydelse som arbejdsløshedsdagpenge og kontanthjælp, førtidspension og boligstøtte mv. samt dele af den beskæftigelsesrettede indsats, herunder aktivering som ikke er omfattet af KL's definition af serviceudgifter. Herudover indgår øvrige driftsudgifter, der ikke er omfattet af KL's definition af serviceudgifter. Dette gælder bl.a. refusion fra ordningen om særligt dyre enkeltsager og den kommunale medfinansiering af sundhedsvæsenet. Endelig indgår kommunens udgifter til tjenestemænd på forsyningsområdet.

Finansposter

Finansposterne vedrører kommunens indtægter og udgifter fra skatter, tilskud og udligning samt balanceforskydninger. Balanceforskydningerne er f.eks. langsigtede tilgodehavender og langsigtet gæld, kortfristede tilgodehavender og gæld samt likvide aktiver.

1.3 Kommunens budgetrammer i 2025

I 2025 er Københavns Kommunes samlede nettobudget på 50,2 mia. kr. i indkaldelsescirkulæret for budget 2025, jf. tabel 1.

Tabel 1. Københavns Kommunes budgetramme i indkaldelsescirkulæret for budget 2025

Styringsområde	Mio. kr., 2025 p/l
Serviceudgifter	32.987
Anlægsudgifter	4.851
Overførsler mv.	12.312
Total	50.150

Siden vedtagelsen af budget 2024 er der i Borgerrepræsentationen foretaget en række beslutninger, der påvirker budget 2025 og overslagsårene 2026-2028. Derudover er der en række ændringer til udvalgenes budgetrammer for budget 2025 og frem, som beslutes med denne indstilling. Disse beslutninger er indarbejdet i udvalgenes budgetrammer, jf. bilag 3. I bilag 13 'Korrekationer, der beslutes med indkaldelsescirkulæret for budget 2025', er korrektionernes effekt på budget 2025 opgjort. Øvrige mindre tekniske korrektioner fremgår ligeledes af bilag 13.

1.4 Økonomiske vilkår for kommunerne i 2025

Kommunernes service- og anlægsramme samt en række øvrige vilkår for budget 2025 fastlægges ifm. aftalen om kommunernes økonomi mellem KL og regeringen for 2025 (økonomiaftalen).

Økonomiaftalen forventes indgået primo juni 2024. I økonomiaftalen for 2024 blev kommunernes servicerramme under ét løftet med 2,4 mia. kr. til at dække den demografiske udvikling og udgiftspresset på social- og sundhedsområdet mv. samt pålagt en reduktion på 0,7 mia. kr. for de kommunale udgifter til administration. Som en del af finanslovsforhandlingerne 2024 blev den kommunale servicerramme og bloktilskud for 2024 løftet med yderligere 650 mio. kr. I beregningen af det ledige servicemåltal i 2025 er det forudsat, at Københavns Kommunes servicerramme løftes med 105 mio. kr. til at dække de demografiske udgifter i aftalen om kommunernes økonomi

mellem KL og regeringen for 2025 (økonomiaftalen). Niveauet er på nuværende tidspunkt fastsat på baggrund af Finansministeriets tekniske grundlag for væksten i det demografiske træk for kommunerne i regeringens 2030-plan. Det bemærkes, at det på nuværende tidspunkt er usikkert, om kommunerne får et eventuelt løft til finansiering af demografiske udgifter og eventuelle yderligere løft til kernevelværd.

Bruttoanlægsudgifterne i 2024 blev fastsat til 19,3 mia. kr. med økonomiaftalen for 2024. Hertil kom et ekstraordinært løft på 0,2 mia. kr. i 2025, 0,6 mia. kr. i 2025 og 0,7 mia. kr. i 2026 til udvidelse af den kommunale botilbudskapacitet på socialområdet. Københavns Kommunes bruttoanlægsudgifter blev fastsat til 3,6 mia. kr. inkl. idrætsmillion og ekstra måltal til socialområdet, hvilket var 206 mio. kr. højere end det vejledende måltal for budget 2024 udmeldt af KL. Københavns Kommunes foreløbige budgetterede anlægsudgifter udgør primo 2024 i alt 4,7 mia. kr. i 2025 inkl. centrale puljer. Det medfører behov for prioritering af nødvendig kapacitet under en begrænset anlægsramme.

De endelige udgiftsrammer i 2025 på service og anlæg fastlægges med økonomiaftalen for 2025, og efterfølgende afklares Københavns Kommunes andel heraf i den efterfølgende fælleskommunale budgetkoordinering i regi af KL.

1.5 Overholdelse af Økonomiaftale

Københavns Kommune er medlem af KL, og aftalen om kommunernes økonomi mellem KL og regeringen for 2025 (økonomiaftalen) er grundlaget for kommunens budgetlægning i 2025. Københavns Kommune arbejder for, at kommunerne under ét kan overholde økonomiaftalen. Kommunens vedtagne udgifter til service og bruttoanlæg samt skattesatser indgår i KL's koordinering af kommunernes samlede aftaleoverholdelse. Det sker i regi af den såkaldte fælleskommunale budgetkoordinering, som KL koordinerer fra juni til endelig vedtagelse af kommunernes budgetter senest den 15. oktober. Den fælleskommunale budgetkoordinering kan derfor betyde, at Københavns Kommunes budget skal tilpasses efter budgetvedtagelsen den 3. oktober 2023.

1.6 Sanktionslovgivning

Til at understøtte de aftalte økonomiske rammer for kommunerne i økonomiaftalen kan regeringen iværksætte tre forskellige sanktionsmekanismer.

Budgetsanktion

Regeringen har mulighed for at gøre en del af udbetalingen af bloktilskuddet til kommunerne betinget af, om kommunernes budgetlægning afspejler økonomiaftalens forudsatte niveauer. Op til 3 mia. kr. af kommunernes årlige bloktilskud er betinget af, at de samlede budgetterede serviceudgifter ikke overskrider det aftalte niveau, og for kommunernes bruttoanlægsudgifter er op til 1 mia. kr. af bloktilskuddet betinget af aftaleoverholdelse. Sanktionerne er som udgangspunkt kollektive. Det betyder, at overskridelser i andre kommuner kan påvirke Københavns Kommune.

Regnskabssanktion

Hvis de kommunale regnskaber på service viser, at kommunerne under ét har overskredet budgetterne, nedsættes bloktilskuddet tilsvarende. Sammensætningen af nedsættelsen er 40 pct. kollektivt til alle kommuner og 60 pct. individuel for de kommuner, der har overskredet budgettet.

Skattesanktion

Regeringen kan tilbageholde en del af bloktilskuddet svarende til en eventuel samlet skatteforhøjelse for kommunerne set under ét. Såfremt skattestoppet overskrides, vil den enkelte kommune, der hæver skatten, som udgangspunkt blive modregnet 75 pct. af overskridelsen i budgetåret, 50 pct. i år et og to efter budgetåret samt 25 pct. i år tre efter budgetåret. Den resterende del bliver modregnet i det samlede bloktilskud og finansieres således af alle 98 kommuner.

Kommunerne har samlet set hævet skatterne i 2024 med omkring 668 mio. kr. udover de rammer til skattestigninger og skattereduktioner, der er blev tildelt pba. udligningsreformen. Københavns Kommune har reduceret indkomstskatten fra 23,7 pct. til 23,6 pct., hvilket svarer til en reduktion på 143 mio. kr. Det bemærkes, at regeringen endnu ikke har udmeldt en skattesanktion til kommunerne. Foreløbigt forventes Københavns andel af sanktionen at udgøre 19 mio. kr. i 2024 stigende til 78 mio. kr. årligt i 2028 og frem. De økonomiske konsekvenser er beskrevet nærmere i bilag 3.

2. Økonomiske målsætninger og overordnet økonomistyring

I dette afsnit præsenteres de økonomiske målsætninger og overordnet økonomistyring af kommunens økonomi.

2.1 Rammestyring på udvalgenes budget til serviceudgifter

Hvert udvalg tildeles en serviceudgiftsramme med indkaldescirkulæret, jf. bilag 3. Rammen fastsættes på baggrund af sidste års budget, fremskrivning til årets pris- og lønniveau og tilpasses med allerede vedtagne politiske beslutninger.

Inden for rammen kan udvalgene, jf. bevillingsreglerne, budgetlægge inden for de lovkrav og politiske beslutninger i Borgerrepræsentationen, der gør sig gældende på deres område. Serviceudgiftsrammen kan kun ændres ved politiske beslutninger i Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen i løbet af året. Rammestyring betyder, at et merforbrug på et område skal dækkes af kompenserende handlinger inden for udvalgets ramme.

På baggrund af en undersøgelse fra Intern Revision ser Økonomiforvaltningen på opdatering af bevillingsreglerne med henblik på, hvordan forvaltningerne skal håndtere bevillinger afsat i politiske forhandlinger og godkendt af Borgerrepræsentationen. Økonomiudvalget forelægges særskilt sag herom den 24. januar 2024. Ændringerne vil blive indarbejdet for Økonomiudvalget med juniindstillingen til budget 2025 efter dialog med forvaltningerne og vedtaget af Borgerrepræsentationen ifm. budgetforhandlingerne.

Ifm. økonomiaftale 2024 blev regeringen og KL enige om at følge op på håndteringen for merudgifter til fordrevne ukrainere for 2024 med økonomiaftale 2025. Videre fremgår det i økonomiaftalen for 2024, at regeringen og KL som led i en normalisering af udgiftsstyringen afsætter en samlet ramme på 0,9 mia. kr. for 2024 til modtagelsen af fordrevne fra Ukraine. Tilsvarende i 2024 følges udgifter relateret til ukrainere fortsat særskilt i 2025, og der tages stilling til den endelige håndtering i kommunens budget 2025, når kommunernes kompensation for 2025 kendes med økonomiaftale 2025.

2.2 Råderum

Det finansielle råderum til budgetforhandlingerne beregnes som balancen (forskellen mellem udgifter og indtægter) i budgetåret samt en andel af balancen i de tre overslagsår.

2.3 Mål for reel kasse

Det er en forudsætning at have en robust kassebeholdning for, at kommunen kan reagere, hvis der indtræffer uforudsete hændelser med økonomiske konsekvenser. Københavns Kommune har derfor en målsætning om, at kommunens reelle kasse skal udgøre 700 mio. kr. Den reelle kasse er den del af likviditeten, som ikke er disponeret. Såfremt den reelle kasse overstiger 700 mio. kr., er der mulighed for, at midlerne kan indgå som finansiering ifm. forhandlingerne om budgettet og overførselssagen.

2.4 Effektiviserings- og investeringsstrategien

Kommunens effektiviserings- og investeringsstrategi skal være med til at sikre investeringer i omstillingen af Københavns Kommune. Effektiviseringsmåltallet sikrer råderum under serviceraammen til at medfinansiere bl.a. kommunens demografibetingede udgifter og need to udgifter, herunder sager med skæv DUT kompensation. Det samlede effektiviseringsmåltal for 2025 fastsættes med indkaldelsescirkulæret for budget 2025. Opgørelser og fordelinger er uddybet i bilag 4, der også beskriver etablering af nyt understøttende arbejdsprogram for administrativ forenkling og effektivisering.

Økonomiudvalget vedtog med indkaldelsescirkulæret for budget 2023, at effektiviseringsmåltallet som udgangspunkt skal indfries med investeringsforslag for at sikre investeringer i omstillingen af kommunen samt målsætning om at identificere tværgående effektiviseringer på 80 mio. kr. årligt. Effektiviseringer fra tværgående initiativer bidrog i budget 2024 med effektiviseringer for 42,1 mio. kr. Det foreslås derfor at tilpasse målsætningen, således målet er, at niveauet for tværgående effektiviseringer skal være stigende ift. foregående års niveau. Der følges op på målsætningerne og effektiviserings- og investeringsstrategien i bilag 4 og bilag 5.

2.5 Demografibetingede merudgifter

København Kommunes befolkningsvækst vil ifølge befolkningsprognosen fortsætte de kommende år. I befolkningsprognosen fra februar 2023 var der en forventning om, at der i de næste fire år vil være en årlig befolkningsvækst på gennemsnitligt 6.500 nye borgere pr. år, jf. tabel 2. Den nye befolkningsprognose foreligger ultimo februar/primo marts 2024.

Tabel 2. Forventet udvikling i folketal i Københavns Kommune

Antal	2024	2025	2026	2027	2028
0-2 år	24.659	24.624	25.715	26.872	27.835
3-5 år	19.374	19.855	19.452	19.424	19.423
6-16 år	60.901	60.747	60.683	60.349	60.298
17-64 år	482.604	487.508	491.838	495.842	499.271
65-79 år	55.025	55.524	56.107	56.727	56.727
80+ år	15.191	16.028	17.013	18.052	19.081
Total	657.754	664.286	670.808	677.266	682.635

Kilde: Københavns Kommunes egen befolkningsprognose 2023.

De nye indbyggere indebærer et øget udgiftspres til bl.a. børnepasning, handicap-, folkeskole- og ældreområdet. På baggrund af befolkningsprognosen fra februar 2023 er forvaltningernes budgetrammer for 2025 forhøjet med i alt 141 mio. kr. i 2025 ift. vedtaget budget 2024, jf. tabel 3.

Tabel 3. Demografibetingede merudgifter ift. budget 2024

Mio. kr., 2025 p/l	2025	2026	2027	2028
Børne- og Ungdomsudvalget	19	97	197	312
Sundheds- og Omsorgsudvalget	83	177	277	384
Socialudvalget	39	78	115	151
Total	141	352	589	847

Anm.: Årlige varige merudgifter.

Demografertilpasningen af udvalgenes budgetter vil blive opdateret med befolkningsprognosen for 2024 i indstillingen 'demografiregulering 2024 og budgetårene 2025-2028', som forelægges for Økonomiudvalget den 23. april 2024.

2.6 Servicebufferpulje

Borgerrepræsentationen har besluttet, at de decentrale institutioner skal have mulighed for at overføre eventuel opsparing mellem årene, samt at der er overførelsesadgang for kontraktligt forpligtende projekter og eksternt finansierede projekter på service. Der er derfor i lighed med tidligere år behov for at afsætte en servicemåltalspulje till at dække forventede overførsler fra budget 2024 til 2025. Puljen anbefales på nuværende tidspunkt at udgøre 85 mio. kr. med udgangspunkt i en overførselsadgang på 2 pct. og 4 pct. for daginstitutioner med budget under 10 mio. kr.

2.7 Pulje til at imødegå yderligere nedslidning af veje og broer mv.

I lighed med tidligere år indstilles det, at der afsættes en central pulje under Økonomiudvalget til at imødegå yderligere nedslidning af veje og broer mv. på 180,5 mio. kr. Der afsættes ikke anlægsmåltal til puljen i 2025, idet midlerne placeres på anlægsrammen i 2028. Niveaueet for puljen i 2025 svarer til niveaueet i budget 2024 fremskrevet til 2025 p/l. Puljen finansieres af råderummet i budget 2025. Puljen udmøntes til Teknik- og Miljøudvalget ifm. forhandlingerne om budget 2025 efter oplæg fra Teknik- og Miljøforvaltningen. Såfremt midlerne skal fremrykkes, skal Teknik- og Miljøudvalget anvise anlægsmåltal hertil, eller der skal anvises anlægsmåltal ifm. forhandlingerne om budget 2025.

2.8 Pulje til strategiske grundkøb

I lighed med tidligere år er der behov for at afsætte en pulje til demografibetingede og strategiske opkøb af grunde og byggerettigheder for at kunne erhverve arealer til kommunale funktioner i rette tid og til en rimelig pris. Der er på nuværende tidspunkt 1.035 mio. kr. i tidligere afsatte midler til grundkøb, hvoraf der forventes grundkøb for ca. 410 mio. kr. i 2024 og 489 mio. kr. i 2025. Der forventes grundkøb på omkring 2 mia. kr. i perioden 2025 til 2030 i bl.a. byudviklingsområderne. Med henblik på at sikre finansiering til de forventede grundkøb frem til 2030 vurderer Økonomiforvaltningen, at der skal afsættes 225 mio. kr. årligt til puljen. Puljen udmøntes løbende af Borgerrepræsentationen. Tabel 4 viser et overblik over grundkøbspuljens bevægelser frem mod 2030 ved afsættelse af 225 mio. kr. årligt.

Tabel 4. Grundkøbspuljen frem mod 2030 ved et årligt bevillingsniveau på 225 mio. kr.

Mio. kr., 2025 p/l	2025	2026-2030
Udisponerede midler i puljen primo perioden	626	362

Nye bevillinger til grundkøbspuljen (225 mio. kr. årligt)	225	1.125
Forventede grundkøb	-489	-1.551
Udisponerede midler i puljen ultimo perioden	362	-64

Ovenstående grundkøb er inkl. afledte omkostninger til bl.a. screeninger og tinglysning af grunde og forudsætter, at de forventede grundkøb i 2024 bliver gennemført til de forventede priser på ca. 410 mio. kr. Opgørelsen er opgjort pba. forventede tidspunkter og nøgletalspriser samt midler til strategiske og øvrige køb. Der er væsentlig tidsmæssig og økonomisk usikkerhed forbundet med de enkelte grundkøb, og det er vigtigt for Københavns Kommunes eksekverings- evne, at der altid er midler i puljen. Såfremt der ikke afsættes midler ved dette budget, vil der fremadrettet skulle søges flere midler årligt.

Økonomiforvaltningen vil årligt ifm. indkaldelsescirkulæret vurdere behovet for at justere ni- veauet for grundkøbspuljen.

2.9 Gældsafdrag

Københavns Kommune har over en længere årrække aktivt nedbragt kommunens langfristede gæld ved at prioritere afdrag på kommunens lån i budgetterne. Lavere gæld medfører en mere robust økonomi og giver større handlefrihed. Kommunen har en målsætning om at afdrage på den skattefinansierede langfristede gæld med 79,8 mio. kr. om året i perioden 2024-2031, hvor- efter gælden vil være afdraget. Med udgangen af 2022 udgør kommunens langfristede gæld 2.622 mio. kr., hvoraf kommunekredit udgør 705 mio. kr.

2.10 Mere metro og infrastruktur

Med budget 2024 er det aftalt at anvise finansiering på i alt 6,3 mia. kr. frem mod 2035 til en række større udbygninger af infrastrukturen i byen, bl.a. nye metrolinjer til Nordhavn og Lynette- holm.

Med budget 2024 blev det vedtaget at videreføre den nuværende kasseopbygning på 225 mio. kr. fra 2029 og frem til 2035 samt at opbygge kassen yderligere med 150 mio. kr. fra 2026 til 2035 til at finansiere mere metro i byen. Med indkaldelsescirkulæret for budget 2025 er de øko- nomiske konsekvenser indarbejdet. Dertil er der indarbejdet en kasserreservation på i alt 150,4 mio. kr. i perioden 2025-2027, der er udgjort af det forventede merprovenu fra dækningsafgift på forretningsejendomme i samme periode.

Københavns Kommune har budgetlagt dækningsafgift af forretningsejendomme på baggrund af Skatteministeriets skøn for de nye ejendomsvurderinger fra august 2023, der ikke udviser den forventede stigning i provenuet, der er lagt til grund for budget 2024. Som følge heraf er der på nuværende tidspunkt en manko på 0,6 mia. kr. i 2025-2027, som kan håndteres i kommende for- handlinger om budget eller overførselssag.

2.11 Pulje til idræts- og kulturfaciliteter

Puljen til idræts- og kulturfaciliteter er opgjort til 201,0 mio. kr. og reserveret i kassen. Puljen er afsat i hhv. overførselssagen 2022-2023 med 101,0 mio. kr. og budgetaftalen for 2024 med 100,0 mio. kr. Københavns Kommune er en af de kommuner i landet med færrest idrætsfaciliteter pr. borger, og der er i gennemsnit tre-fire gange så mange indbyggere pr. idrætsfacilitet i hovedsta- den som på landsplan. For at give idræts- og kulturfaciliteter det nødvendige løft skal det ske i

brede samarbejder, og midlerne i puljen skal derfor gå til samarbejde med private aktører, andre kommuner og fonde samt til egenfinansiering i projekter med fondsstøtte. Udmøntningen af puljen sker ifm. vedtagelsen af konkrete projekter.

2.12 Almen boligpuljen

Der er igennem flere år afsat midler til at understøtte byggeri og renovering af almene boliger, primært i form af grundkapital, der er placeret som puljemidler under Teknik- og Miljøudvalget. I augustindstillingen for budget 2024 blev de udisponerede midler i puljen til grundkapital opgjort til 46 mio. kr. Teknik- og Miljøforvaltningen har opgjort puljen igen til indkaldescirkulæret for budget 2025. I den forbindelse er det konstateret, at man ikke løbende har afstemt med kommunens økonomisystem Kvantum. Det har resulteret i et manglende overblik over udviklingen i bevillingerne.

Opgørelsen over midler har kun angivet grundkapitalmidler og ikke midler til kapitaltilførsler og grundkøbslån, som er afsat særligt til de pågældende formål. Teknik- og Miljøforvaltningen har derfor foretaget en afstemning af bevillinger, forbrug og disponeringer på de tre områder. Opgørelsen sker fremover på de tre udgiftsområder, hvortil bevillingerne er afsat, dvs. Grundkapital, kapitaltilførsler og grundkøbslån. Af nedenstående fremgår budget, disponeringer og udisponerede midler.

Tabel 5. Opgørelse over udisponeret restbudget på grundkapital, kapitaltilførsler og grundkøbslån

Mio. kr., 2025 p/l	Budget pr. 1. jan. 2024	Disponeret/forventet anvendt på konkrete projekter	Udisponeret restbudget
Grundkapital	1.288,1	903,8	384,3
Kapitaltilførsler	69,3	36,2	33,1
Grundkøbslån	295,6	56,2*	239,4
I alt	1.653,0	996,2	656,8

*) Heraf er 12,2 mio. kr. til Kildepladsen godkendt og 44 mio. kr. forventes anvendt på fsb Calsberg Byen og Christiana.

Som det fremgår af ovenstående tabel 5, er det samlede udisponerede restbudget i puljerne opgjort til 656,8 mio. kr., hvoraf restbudgettet til grundkapital er 384,3 mio. kr., 33,1 mio. kr. på kapitaltilførsler og 239,4 mio. kr. til grundkøbslån. Der gøres opmærksom på, at afstemningen på nogle områder foreløbigt har måttet foretages op imod data fra Landsbyggefonden. Teknik- og Miljøforvaltningen vil derfor i samarbejde med Økonomiforvaltningen foretage en yderligere kvalitetssikring af afstemningen op imod bogføringsdata. På den baggrund kan der forekomme mindre justeringer til ovenstående opgørelse. Den endelige opgørelse vil indgå i juniindstillingen for budget 2025 sammen med indstilling om, hvorvidt det anbefales at justere puljerne.

2.13 Bevillingsudløb/aktiviteter der bortfalder

Ved de årlige budgetforhandlinger ydes en række bevillinger til nye aktiviteter for en afgrænset periode. Det betyder, at Borgerrepræsentationen får mulighed for at tage fornyet stilling til tidligere politiske prioriteringer. Bevillingsudløb defineres som midlertidige driftsbevillinger, der er afsat ifm. en politisk aftale (budgetaftale eller aftale ifm. overførselssagen). Driftsbevillinger, der

entydigt har karakter af engangsudgift optages ikke på listen. Det kan f.eks. være driftsudgifter til afholdelse af en specifik event, som ikke gentages, en analyse/rapport eller fysiske anlæg, jf. afsnit 4.2.

Til forhandlingerne om budget 2025 vil bevillingsudløb indgå som en selvstændig kategorisering af budgetnotater, jf. afsnit 4.1. Udvalgene skal aktivt tage stilling til at videreføre de nødvendige bevillingsudløb ifm. behandlingen af udvalgenes budgetbidrag. Derudover skal fagudvalgene vurdere, om der er bevillingsudløb, som ikke er relevante at videreføre samt om bevillingsudløbene kan være en specifik udfordring.

Bevillingsudløb på styringsområderne service, anlæg og overførsler mv. indgår i opgørelsen af bevillingsudløb.

Økonomiforvaltningen har i samarbejde med forvaltningerne identificeret bevillinger, der udløber i 2025 for 503,2 mio. kr. på service og 32,1 mio. kr. på overførsler mv. Forvaltningerne har vurderet, at bevillingsudløb svarende til 28,7 mio. kr. ikke er relevante at videreføre. Herefter resterer der bevillingsudløb for i alt 506,5 mio. kr., jf. tabel 6. En oversigt over de enkelte bevillingsudløb i 2025 fremgår af bilag 9. Oversigten har været i høring i forvaltningerne.

Tabel 6. Bevillinger, der udløber, fordelt på styringsområder

1.000 kr., 2025 p/l	Bevillinger, der udløber	Det er af fagudvalget vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Bevillingsudløb ekskl. videreført og vurderet ikke relevant at videreføre
Service	503.145	-	27.572	475.574
Anlæg	-	-	-	-
Overførsler mv.	32.059	-	1.151	30.908
I alt	535.204	-	28.723	506.482

Oversigten med bevillingsudløb opdateres ifm. juniindstillingen for budget 2025, hvor eventuelle bevillingsudløb fra overførselssagen 2023-2024 indarbejdes, og hvor udvalgene har haft mulighed for at vurdere samt videreføre bevillingsudløb ifm. behandlingen af budgetbidragene. Forvaltningerne skal ligeledes ud for hvert bevillingsudløb angive, hvorvidt udløbet allerede er blevet genbevilget 2 eller flere gange. Udløbslisten forventes at sendes i høring hos forvaltningerne den 22. marts 2024 med frist for svar den 12. april 2024.

2.14 Sager henvist til kommende politiske forhandlinger

I tidligere budgetaftaler og overførselssager samt i indstillinger behandlet af Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen er det besluttet, at en række sager skal indgå i overførselssagen 2023/2024, budgetforhandlingerne for 2025 eller senere politiske forhandlinger. I bilag 10 er der vedlagt en oversigt over relevante sager. Oversigten er opdelt i anlægsbevillinger til planlægningsbevillinger mv. og hensigtserklæringer. Sager håndteret med budget 2024 fremgår sidst i bilag 10. Oversigten har været i høring i forvaltningerne.

Der gives en fornyet status på sager henvist til kommende forhandlinger i juniindstillingen for budget 2025, og hvor eventuelt nye sager henvist fra overførselssagen 2023-2024 vil blive indarbejdet.

3. Rammer for budgetproces

I dette afsnit præsenteres processen for kommunens budgetlægning for 2025.

3.1 Bevillingsregler

Københavns Kommunes gældende bevillingsregler er vedtaget af Borgerrepræsentationen den 5. oktober 2023 med vedtagelsen af budget 2024. Bevillingsreglerne er senest ændret i 2019 og godkendt af Borgerrepræsentationen den 21. november 2019, jf. [Opdatering af Københavns Kommunes bevillingsregler | Københavns Kommunes hjemmeside \(kk.dk\)](#).

I udarbejdelsen af budgetbidrag skal udvalgene overholde rammen for hvert af de tre styringsområder:

- Service
- Anlæg
- Overførsler mv.

Udvalgene skal fordele midlerne på hvert styringsområde på bevillinger. Hvis et udvalg ønsker en anden opdeling af bevillinger end i 2024, skal Økonomiforvaltningen kontaktes. Af tabel 7 fremgår en overordnet gengivelse af kommunens regler for bevillingsbindinger.

Tabel 7. Bevillingsregler

Styringsområde	Ændringer som fagudvalg kan beslutte	Ændringer som skal godkendes af Økonomiudvalget/Borgerrepræsentationen
Service	Fagudvalget og forvaltning kan selv beslutte omflytninger inden for en bevilling	ØU/BR skal altid godkende omflytninger mellem bevillinger. Der kan ikke gives tillægsbevillinger til service uden tilhørende service-måltal.
		Driftsbevillinger gives som en årlig nettobevilling, dog skal væsentlige ændringer af forudsætningerne for en bevilling godkendes af ØU/BR, herunder væsentlige ændringer af bevillingen opgjort brutto
Overførsler mv.	Fagudvalget og forvaltning kan selv beslutte omflytninger inden for en bevilling	ØU/BR skal altid godkende omflytninger mellem bevillinger
		Der kan som udgangspunkt ikke foretages omflytning af midler fra overførsler mv. til service og anlæg, idet der gælder særlige regler for overførselsadgangen på området
Anlæg		Omflytning mellem anlæg og drift skal godkendes af ØU/BR
		ØU/BR skal godkende omflytninger mellem udvalg
		Anlægsbevillinger gives altid som bruttobevillinger

		ØU/BR skal give en særskilt anlægsbevilling til anlægsprojekter
Finansposter		ØU/BR skal altid godkende omflytninger mellem øvrige bevillinger og finansposter

Der er en høj grad af decentralisering i bevillingsniveauet i kommunen, som skal sikre muligheden for at prioritere inden for de enkelte bevillinger, dog med de bindinger, der følger af kommunens budgetmodel, jf. bevillingsreglerne.

3.2 Pris- og lønfremskrivning

Den indarbejdede pris- og lønfremskrivning i budget 2025 bygger på de aftalte skøn i økonomiaftalen for 2024, jf. tabel 8.

Tabel 8. Skøn for pris- og lønfremskrivning og satsreguleringsprocent mv. i budget 2025

Budget 2025	Pris	Løn	Sammenvejet p/l	Anlægs p/l	Satsregulering	Satsregulering inkl. afdæmpet regulering	Regional p/l
Pct.	4,26	5,1	4,8	3,2	3,3	3,3	3,4

Satser for fremskrivning for overslagsårene findes på Økonomiportalen: [Økonomiportalen - p/l skøn](#). Pris- og lønskøn samt anlægs p/l anvendes til at fremskrive hhv. serviceudgifterne og anlægsudgifterne fra vedtaget budget 2024, korrektioner for Borgerrepræsentationens møder fra den 5. oktober til 14. december 2023 samt interne omplaceringer.

Satsreguleringsprocenten skal anvendes ved budgettering af de efterspørgselsstyrede overførsler. Der skal dog ved budgetteringen tages højde for, at visse ydelser er omfattet af reglerne om afdæmpet satsreguleringsprocent.

Regionernes p/l (ekskl. medicin) anvendes til at fremskrive udgifterne til kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet.

Proces for ændring af pris- og lønfremskrivningen

Økonomiforvaltningen følger løbende KL's skøn for pris- og lønudviklingen. Hvis der foretages væsentlige ændringer i pris- og lønskønnet for indeværende år primo 2024, vil Økonomiforvaltningen opgøre konsekvenserne af ændringerne ifm. udsendelsen af opdaterede budgettrammer til udvalgenes budgetbidrag den 18. marts 2024.

I 2024 er der overenskomstforhandlinger på det offentlige område. Hertil følger regeringens aftale den 3. december 2023 om udmøntning af en ekstraordinær ramme til løn og arbejdsvilkår, der øger lønniveauet for en række centrale velfærdsmedarbejdere. På baggrund af det endelige forhandlingsresultat opgøres behovet for tilpasning af udvalgenes budgettrammer.

Det endelige skøn for pris- og lønudviklingen i 2025 og frem fastlægges med økonomiaftalen for 2025, hvorefter Økonomiforvaltningen indarbejder skønnene i udvalgenes budgettrammer.

3.3 Indkaldelsescirkulæret

Med indkaldelsescirkulæret fastsættes rammer og tidsplan for arbejdet med Københavns Kommunes budgetproces.

Ved behandlingen af indkaldelsescirkulæret skal Økonomiudvalget bl.a. beslutte årets niveau for effektiviseringsmåltallet til videre behandling i fagudvalgene, træffe beslutning om model for styring af bruttoanlæg i det kommende budgetår, tage stilling til definitioner for need to kategorierne mv. samt godkende retningslinjer og tidsplan for budget 2025.

Det kommende års budget tager udgangspunkt i vedtaget budget, som justeres for pris- og lønudviklingen, vedtagne politiske beslutninger, indarbejdelse af en række puljer til senere udmøntning og eventuelt opdaterede skøn for tidligere vedtagne beslutninger af økonomisk karakter, jf. boks 9.

Boks 9. Fra vedtaget budget 2024 til indkaldelsescirkulæret for budget 2025

Indkaldelsescirkulæret for budget 2025

Vedtaget budget 2024

- + Pris- og lønfremskrivning/satsregulering
- + Tidligere beslutninger godkendt i Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen med betydning for budget 2025
- + Opdaterede skøn med indkaldelsescirkulæret
- + Beslutninger i indkaldelsescirkulæret

= Budget 2025 ved indkaldelsescirkulæret 2025

Budgettet ved indkaldelsescirkulæret 2025 vil blive ændret som følge af eventuelle beslutninger fra Borgerrepræsentationen herunder indstilling om demografiregulering samt af en række sager frem mod budgetforslag 2025, jf. følgende afsnit.

3.4 Indstilling om demografiregulering (demografiindstillingen)

Demografiindstillingen er baseret på en opdateret befolkningsprognose, som foreligger ultimo februar, og som fastholder serviceniveauet på en række ydelser i Børne- og Ungdomsudvalget, Sundheds- og Omsorgsudvalget og Socialudvalget. På baggrund af den nye befolkningsprognose og den eksisterende demografimodel foretages en efterregulering af de økonomiske konsekvenser i indeværende år samt regulering af de økonomiske konsekvenser i budgetåret og overslagsårene. Indstillingen forelægges Økonomiudvalget i 23. april 2024. De økonomiske konsekvenser af den eksisterende demografimodel for budgetåret indarbejdes i fagudvalgenes budgetrammer og kan derved indgå i fagudvalgenes behandling af budgetforslaget forud for oversendelse til Økonomiudvalget ifm. juniindstillingen for det kommende års budget.

3.5 Udvalgenes budgetbidrag og juniindstillingen

På baggrund af de udmeldte budgetrammer og effektiviseringsmåltal mv. besluttet med indkaldelsescirkulæret for budget 2025 skal udvalgene behandle udvalgets budgetbidrag. Centralt for udvalgenes budgetbidrag er, at alle fagudvalg forud for redegørelse for udvalgenes

budgetbidrag til budgetforslaget 2025' (juniindstillingen) med frist den 29. april 2024 har udvalgsbehandlet:

- Udvalgsafsnit til budgetbidraget indeholdende beskrivelse af udvalgets opgaver, samlede ramme, udfordringer i de kommende år og interne omprioriteringer
- Udvalgets bevillingsoversigt og bevillingstabeller
- Udvalgets omplaceringer mellem bevillinger på service
- Håndtering af udvalgets effektiviseringsmåltal, som udgangspunkt gennem investeringscases samt behandlet effektiviseringsforslag
- Håndtering af udvalgets bevillingsudløb
- Udvalgets takster
- Opfølgning på alle igangværende investerings- og innovationsforslag fra 2018 og frem

Fagudvalgene skal med 2. behandlingen af budgetbidraget udmønte eventuel udisponerede midler forud for Økonomiudvalgets behandling af juniindstillingen for budget 2025.

Med Økonomiudvalgets beslutning om øget ejerskab i fagudvalg til tværgående effektiviseringer, jf. juniindstillingen og augustindstilling for budget 2023, skal relevante fagudvalg drøfte tværgående investeringsforslag forud for godkendelse i Økonomiudvalget, hvilket kan ske ifm. 1. behandling af budgetbidragene, for forslag der indgår i udmøntningen til overførselssagen, og i juni/august for forslag der indgår i udmøntningen til budget 2025. Tværgående investeringsforslag er investeringsforslag på tværs af minimum tre forvaltninger. Pipeline for tværgående investeringsforslag kan ligeledes forelægges fagudvalgene til orientering.

Af budgetaftalen 2024 fremgår det, at hvert udvalg ifm. 2. behandling af budgetbidragene for 2025 tager stilling til, hvorvidt midlertidige driftsbevillinger, der udløber i 2025, skal indarbejdes i udvalgets faste ramme. Udvalgene skal endvidere tage aktivt stilling til om, hvorvidt bevillingsudløbene skal genbevilles i udvalget, eller om bevillingsudløbene er relevante at videreføre eller om disse kan udgå. Der gives på den baggrund en fornyet status på bevillingsudløb i juniindstillingen for budget 2024.

Derudover skal fagudvalgene drøfte fælles udfordringer og prioriteringer ifm. behandlingen af budgetbidraget. De udvalgsgodkendte budgetbidrag fremsendes til Økonomiforvaltningen senest den 29. april 2024.

Med juniindstillingen forelægges Økonomiudvalget opdateret skøn for det kommende års budget samt udvalgenes indberettede budgetbidrag. Juniindstillingen er dermed en samlet redegørelse for ovenstående bidrag, en samlet status på investeringspuljerne og opfølgning på tværgående investeringsforslag. Budgettet vil blive sendt i høring hos relevante høringsparter ifm. juniindstillingen. Det drejer sig om lokaludvalgene, Ældrerådet, Handicaprådet, Udsatterådet, Frivilligerådet, Dialogforum og Ungerådet. Evt. høringssvar fremsendes til Borgerrepræsentationens medlemmer inden sommerferien.

3.6 Korrektioner som indgår i udvalgenes budgetbidrag

For at sikre ens praksis skal udvalgene medtage alle de korrektioner, der er vedtaget af Borgerrepræsentationen til og med den 14. marts 2024 i budgetbidraget for budget 2025. I indkaldelsescirkulæret for budget 2025 er der desuden følgende sager, der kan medtages i de

opdaterede budgettrammer i marts 2024, som ligger til grund for udvalgenes endelig budgetbidrag:

- Evt. ændringer på fællesordningerne som følge af regnskab 2024, herunder forsikringsordningen, barselsfonden og arbejdsskadefonden.
- Demografiregulering på områder under Børne- og Ungdomsudvalget, Sundheds- og Omsorgsudvalget og Socialudvalget pba. ny befolkningsprognose i marts 2024. Indstillingen vedrørende demografireguleringen forelægges Økonomiudvalget til behandling den 23. april 2024.

Hertil indarbejdes nedenstående i udvalgenes budgettrammer i marts 2024 pba. indkaldelsescirkulæret for budget 2025 (med forbehold for Økonomiudvalgets behandling):

- Forvaltningernes evt. overskydende stigende profiler ifm. effektiviseringsstrategien.
- Evt. korrektioner til forvaltningernes effektiviseringer, som følge af udskudte investeringscases under Økonomiudvalget.

Økonomiforvaltningen vil den 18. marts 2024 udsende korrigerede budgettrammer, som forvaltningerne skal anvende til at udarbejde budgetbidraget.

3.7 Budgetforslaget (augustindstillingen)

Med aftale om kommunernes økonomi mellem regeringen og KL i juni (økonomiaftalen) fastsættes de overordnede rammer på service, anlæg og skatter mv. Som følge af økonomiaftalen opdateres kommunens budget med bl.a. pris- og lønskøn, DUT-regulering og øvrige elementer i aftalen. Efterfølgende offentliggør Indenrigs- og Sundhedsministeriet kommunernes statsgaranterede beskatningsgrundlag samt tilskuds- og udligningsbeløb for budgetåret, som kan medføre væsentlige ændringer af kommunens indtægtsside. De overordnede rammers betydning for kommunen og ændringerne på indtægtssiden vil indgå i budgetforslaget (augustindstillingen), som forelægges Økonomiudvalget til førstebehandling ifm. Økonomiudvalgets budgetseminar den 21. august 2024 og Borgerrepræsentationen den 29. august 2024.

Tilsvarende juniindstillingen vil budgetforslaget blive sendt i høring hos relevante høringsparter mhp. opdatering af høringssvar. Det drejer sig om lokaludvalgene, Ældrerådet, Handicaprådet, Udsatterådet, Frivilligerådet, Dialogforum og Ungerådet. Evt. høringssvar fremsendes til Borgerrepræsentationens medlemmer primo september og vil blive lagt på budgetnotatsitet til budgetforhandlingerne.

Ændringer mellem indkaldelsescirkulæret og budgetforslaget for 2025 inkl. demografiindstillingen og juniindstillingen fremgår af boks 10.

Boks 10. Fra indkaldelsescirkulæret til budgetforslag 2025

Budgetforslag 2025

Budget 2025 ved indkaldelsescirkulæret for budget 2025

- + Beslutninger i Borgerrepræsentationen og Økonomiudvalget
- + Regulerede budgettrammer som følge af ny befolkningsprognose (demografiindstillingen)

- + Opdaterede skøn på overførsler samt fagudvalgenes budgetlægning (juniindstillingen)
- + 1. og 2. anlægsoversigt
- + Aftale om kommunernes økonomi for 2025 mellem KL og regeringen
- + Opdaterede pris- og lønskøn
- + Reguleringer som følge af lov- og cirkulæreprogrammet (DUT)
- + Opdaterede indtægter fra skatter, tilskud og udligning pba. Indenrigs- og Sundhedsministeriets udmelding til kommunerne
- + Øvrige opdaterede skøn på overførsler mv.

= Budgetforslag 2025

3.8 Vedtaget budget

Borgerrepræsentationens førstebehandling af budgetforslaget markerer starten på forhandlingerne om budgettet. Som en del af forhandlingerne indgår de af fagudvalgenes forelagte effektiviseringsforslag. Budgetforslaget og resultatet af forhandlingerne om budgettet bliver forelagt Borgerrepræsentationen til godkendelse ifm. andenbehandlingen af budgettet den 3. oktober og udgør herefter kommunens vedtagne budget, jf. boks 11.

Boks 11. Fra budgetforslag 2025 til vedtaget budget 2025

Vedtaget budget 2025

Budgetforslag 2025

- + Beslutninger i Borgerrepræsentationen og Økonomiudvalget (tekniske ændringsforslag, 3 anlægsoversigt, kirkeligningen, indstilling om statsgaranti og selvbudgettering) mellem budgetforslag 2025 og vedtaget budget 2025
- + Ændrings- og underændringsforslag som følge af forhandlinger om budget 2025
- + Eventuelle ændringer for at understøtte kommunens samlede overholdelse af økonomiaftalen for 2025

= Vedtaget budget 2025

3.9 Den fælleskommunale budgetkoordinering

Aftalen om kommunernes økonomi mellem KL og regeringen (økonomiaftalen) er grundlaget for Københavns Kommunes budgetlægning. De indeholdte udgifter til service og bruttoanlæg samt skattesatser i det vedtagne budget indgår i KL's koordinering af kommunernes samlede aftaleoverholdelse. Det sker i regi af den såkaldte fælleskommunale budgetkoordinering, som KL koordinerer fra august til endelig vedtagelse af kommunernes budgetter senest den 15. oktober 2024. Koordineringen af kommunernes budgetter kan betyde, at Københavns Kommunes budget skal tilpasses efter budgetvedtagelsen 3. oktober. I så fald vil Økonomiforvaltningen i lighed med tidligere år reperiodisere anlægsmidler og foretage justeringer af teknisk karakter mellem styringsområder, såfremt kommunernes samlede budgetter overskrider rammerne i økonomiaftalen.

Det bemærkes generelt for budgetindstillingerne (indkaldelsescirkulæret, demografindstillingen, juniindstillingen og augustindstillingen), at de endelige økonomiske dispositioner om budgettet besluttet med Borgerrepræsentationens endelige vedtagelse af budgettet d. 3. oktober.

3.10 Tidsplan for behandling af budget 2025

Af tabel 12 fremgår den samlede tidsplan for den politiske behandling af budget 2025. Den samlede tidsplan, herunder en række administrative frister mv. for forvaltningerne, er vedlagt som bilag 11.

Tabel 12. Tidsplan for politisk behandling af budget 2025 og budgetseminarer

Politisk behandling af budgetindstillinger og budgetseminarer		Dato
Indkaldelses-cirkulære	Budgetseminar for Økonomiudvalget	23.-24. januar
	Økonomiudvalget behandler 'indkaldelsescirkulæret for budget 2025' herunder processen for effektiviseringsstrategi 2025	24. januar
	Budgetseminar for Borgerrepræsentationen	22. februar
Demografi	Økonomiudvalget behandler indstilling om 'demografiregulering af budget 2024 og budgetårene 2025-2028'	23. april
Juniindstilling	Økonomiudvalget behandler 'redegørelse for udvalgenes budgetbidrag til budgetforslag 2025'	4. juni
Augustindstilling	Budgetseminar for Økonomiudvalget	20.-21. august
	Økonomiudvalget 1. behandler budgetforslag 2025 (augustindstillingen)	21. august
	Borgerrepræsentationen 1. behandler budgetforslag 2025	29. august
	Teknisk gennemgang af budgetforslag 2025 for Borgerrepræsentationen	22. august
Vedttaget budget	Frist for indgåelse af budgetaftale og frist for eventuelle partier uden for aftalen til at indsende ændringsforslag til budgetforslag 2025 senest kl. 12.00	16. september
	Oversigt over ændringsforslag og hensigtserklæringer modtaget inden for fristen af forligspartier samt eventuelt øvrige partier til budgetforslag 2025 udsendes til Borgerrepræsentationen	20. september
	Økonomiudvalget behandler indstillingerne 'teknisk ændringsforslag til budgetforslag 2025', 'kirkeligning 2025' og 'valg mellem statsgaranti og selvbudgettering 2025'	24. september
	Frist for partiernes indsendelse af underændringsforslag til ændringsforslagene til budgetforslag 2025 senest kl. 12.00	25. september
	Oversigt over ændrings- og underændringsforslag modtaget inden for fristen af forligspartier samt eventuelt øvrige partier udsendes til Borgerrepræsentationen	27. september
	Borgerrepræsentationen behandler indstillingerne 'teknisk ændringsforslag til budgetforslag 2025', 'kirkeligning 2025' og 'valg mellem statsgaranti og selvbudgettering 2025'	3. oktober
	Borgerrepræsentationen 2. behandler budgetforslag 2025	3. oktober

4. Need to kategorier og afsættelse af nye driftsbevillinger mv.

I dette afsnit gennemgås definitionerne af kategorierne for budgetnotater, afsættelse af nye driftsbevillinger og budgetnotatskabelonen.

4.1 Kategorier

Med indkaldelsescirkulæret for budget 2025 beskrives definitionerne af kategorierne for budgetnotater, som anvendes til forhandlingerne om budget 2025. De kategoriserede notater samt sager henvist til de politiske forhandlinger om budget 2025 sendes til Økonomiforvaltningen senest torsdag den 8. august 2024 kl. 12.00. Arbejdet koordineres i kredsen af administrerende direktører mhp. at fokusere udarbejdelsen af budgetnotater.

Det indstilles, at forvaltningerne anmodes om at udarbejde budgetnotater inden for følgende kategorier:

- Need to risiko
- Need to kapacitet
- Need to renovering
- Fastholdelse og rekruttering
- Rettidig omhu
- Bevillingsudløb der vurderes relevant at videreføre
- 1-3 enkeltstående budgetnotater på specifikke udfordringer inden for fagforvaltningens område
- Sager henvist til de politiske forhandlinger om budget 2025 eller senere, jf. bilag 10

Fagudvalgene skal forelægges need to, fastholdelse og rekruttering, rettidig omhu, specifikke udfordringer og bevillingsudløb forud for forhandlingerne om budget 2025.

Budgetnotaterne udarbejdes efter følgende retningslinjer for kategorisering:

Need to risiko

Need to risiko er uforudsete sager, der medfører større merudgifter i budgetåret og frem, og som er forårsaget af lovgivning, udefrakommende begivenheder (arbejdstilsyn, konkurser, kontraktafklaringer mv.) og lignende. For udfordringer i indeværende år henvises til bl.a. proceduren for kommunens risikoliste.

Forvaltningerne har ansvar for at undersøge, hvorvidt risikosagen kan skaleres, og det skal klart fremgå, at det er minimumssceneriet, der betegnes som need to. Det betyder bl.a. ved ny lovgivning, at need to risikosager kun omfatter udgifter til omkostningseffektivt at levere det serviceniveau, der forudsættes som minimum i lovgivningen. Et højere serviceniveau end fastsat i lovgivningen vil således være op til særskilt politisk prioritering.

Forvaltningerne er forpligtede til at undersøge, hvorvidt udgifterne kan dækkes af kompenserende besparelser og interne omprioriteringer. Herudover skal der tages stilling til, om need to udfordringen er afgrænset i tid eller varig.

Need to kapacitet

Need to kapacitet er sager vedrørende etablering af den nødvendige kapacitet til tiden for f.eks. daginstitutioner, skolespor, plejeboliger mv. samt afsættelse af midler til strategiske grundkøb.

Forvaltningerne er forpligtede til at undersøge, om de selv kan dække behovet inden for forvaltningens eksisterende bygningsmasse.

Need to renovering

Værdien af kommunens bygninger og veje mv. skal fastholdes. Der er afsat puljemidler i budgetforslag 2023 til at undgå yderligere nedslidning på henholdsvis veje, broer mv., samt afsat midler til genopretning af kommunens bygninger frem til 2027. Er der bygninger eller infrastruktur, som vil blive fordyret, såfremt finansieringen udskydes og ikke kan finansieres inden for de afsatte puljer eller inden for Københavns Ejendomme & Indkøbs og Teknik- og Miljøudvalgets vedligeholdelses- og genopretningsbudgetter, kan disse indgå som need to renovering.

Fastholdelse og rekruttering

Sager, som bidrager til at sikre tilstrækkelig arbejdskraft på velfærdsområderne i de kommende år. Det kan fx være ved at øge udbuddet af arbejdskraft, fastholde nuværende medarbejdere eller mindske efterspørgslen på områder med omfattende mangel på arbejdskraft. Sagerne kan tage afsæt i personalepolitisk redegørelse, og der kan forelægges 1-3 sager pr. forvaltning. Forvaltningerne er forpligtede til at undersøge, om de selv kan dække behovet inden for de eksisterende budgetrammer.

Rettidig omhu

Rettidig omhu kan omfatte områder, hvor:

- udgifter stiger såfremt finansieringen udskydes,
- der er mulighed for at opnå væsentlig ekstern medfinansiering, såfremt kommunen afsætter finansiering,
- der kan opnås en bedre udnyttelse af kommunens grunde ifm. anlægsbyggerier.

Bevillingsudløb

Bevillingsudløb er midlertidige driftsbevillinger, der er afsat ifm. tidligere politiske aftaler (budgetaftale eller aftale om overførselssag), som udløber i 2024. Hvert udvalg skal aktivt tage stilling til bevillingsudløb, herunder hvorvidt bevillingsudløbene evt. skal genbevilges af fagudvalg, om bevillingsudløbene ikke er relevante at videreføre eller om det skal indgå som specifik udfordring. De nuværende retningslinjer vil være gældende for definitionen af bevillingsudløb, jf. afsnit 2.13 og 4.2.

Det bemærkes, at for bevillingsudløb skal der kun udarbejdes budgetnotater, såfremt det politisk vurderes relevant at videreføre. Et bevillingsudløb, som ikke vurderes relevant at videreføre af udvalget, vil fortsat være muligt at bestille budgetnotat på til forhandlingerne om budget 2025.

1-3 Specifikke udfordringer

Udfordringerne skal være enkeltstående specifikke udfordringer inden for fagforvaltningens område.

4.2 Afsættelse af nye driftsbevillinger i politiske aftaler

Når der ifm. politiske aftaler (overførselssager og budgetforhandlinger) afsættes driftsbevillinger, træffes der beslutning om, hvorvidt driftsbevillingen afsættes varigt eller midlertidigt. Følgende er udgangspunkt for, hvornår driftsbevillinger afsættes hhv. varigt og midlertidigt.

Initiativer, hvor driftsbevillinger som udgangspunkt lægges ind i budgetterne som varige bevillinger:

- Udmøntning af varigt afsatte driftsmidler i finanslov
- Udmøntning af varigt afsatte driftsmidler i økonomiaftaler
- Merkompensation ved afvigelse mellem faktisk forventede udgifter og DUT-regulering (skæv-DUT), hvor fagforvaltning og Økonomiforvaltning vurderer, at merkompensationen skal afsættes varigt
- Afledte driftsudgifter til nye kommunale ejendomme/ faciliteter
- Afledte driftsudgifter til vedligeholdelse og drift af nye veje, broer og lignende

Initiativer, hvor driftsbevillinger som udgangspunkt lægges ind i budgetterne som midlertidige bevillinger:

- Driftsudgifter afsat til specifikke events og/eller aktiviteter
- Driftsudgifter afsat i puljer
- Driftsudgifter afsat til undersøgelser eller analyser
- Driftsudgifter afsat til projekter
- Driftsudgifter og tilskud afsat til drift af tilbud, der drives af eksterne aktører samt driftsudgifter
- Tilskud til projekter, der udføres af eksterne aktører

Midlertidige bevillinger vil altid kunne forlænges ved politisk prioritering af bevillingsudløb.

Forvaltningerne skal udarbejde fyldestgørende budgetnotater, således det fremgår klart, hvis et tiltag, der falder ind under kategorien for varig bevilling, fagligt set kun har behov for en midlertidig bevilling eller f.eks. en faldende profil.

En række driftsbevillinger vil ikke falde ind under ovenstående kategoriseringer, herunder bl.a. nye driftsbevillinger der har karakter af serviceløft eller opprioriteringer af et driftsområde. Disse driftsbevillinger vil som udgangspunkt blive afsat midlertidigt, da det bl.a. giver mulighed for at revurdere og evaluere initiativet, når finansieringen udløber. Såfremt nye driftsbevillinger politisk ønskes afsat varigt, vil det bero på det konkrete indhold og politisk stillingtagen til det under budgetforhandlingerne.

4.3 Budgetnotatskabelon

Økonomiforvaltningen udsender i lighed med tidligere år en skabelon til forvaltningernes udarbejdelse af budgetnotater til budgetforhandlingerne for budget 2025. Efter behandlingen af indstillingen 'opfølgning på Intern Revisions særlige undersøgelser af budgetnotater' på Økonomiudvalgets møde den 24. januar 2024 vil budgetnotatskabelonen blive tilpasset.

Det bemærkes, at der i lighed med de foregående år også i 2025 og frem er et stort behov for at periodisere udgifterne til eventuelle nye anlægsprojekter realistisk ift. de forventede eksekveringsmuligheder og under hensyntagen til udvalgenes forventede anlægsmåltal i 2025 i budgetnotaterne til budget 2025.

4.4 Fælles budgetnotathjemmeside for deling af forvaltningernes budgetnotater til budget 2025

Med budget 2023 og 2024 blev sitet for budgetnotater til budgetforhandlingerne åbnet før forhandlingerne. Tilsvarende vil sitet til budget 2025 blive åbnet før forhandlingerne, og budgetnotater forelagt udvalg vil blive publiceret på sitet. Fra fredag 23. august 2024 publiceres budgetnotathjemmesiden med need to mv. samt øvrige budgetnotater, som er præsenteret for fagudvalgene inden den 20. august 2024. Herefter vil budgetnotater løbende blive uploadet på sitet. Derudover vil der løbende fra før sommerferien blive opdateret en central oversigt over bestilte og udarbejdede budgetnotater.